

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นต่อขั้นตอนการให้บริการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้นำแนวความคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาศึกษาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการสงเคราะห์เบี่ยงชีพผู้สูงอายุ
3. แนวทางการสงเคราะห์เบี่ยงชีพผู้สูงอายุ
4. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
5. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริการ
6. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
7. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลแห่ใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

1. ความหมายของการกระจายอำนาจ

ทเนศวร์ เจริญเมือง (2542 : 290) กล่าวถึงการกระจายอำนาจว่าเป็นระบบการบริหารปกครองประเทศที่มีรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติกระจายอำนาจบางส่วนให้แก่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้มีอำนาจดำเนินการภายในอาณาเขตของตน โดยปราศจากการแทรกแซง ดังนั้นเพื่อให้มีอำนาจจึงยกอำนาจการปกครอง (Devolution) เพื่อเป็นการให้ความรับผิดชอบแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเด็ดขาด ส่วนกลางจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกมิได้เพราะสัมพันธ์ภาพส่วนกลางกับท้องถิ่นมิใช่เป็นแบบสายการบังคับบัญชา ชวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 1-4) ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจ หมายถึงการที่รัฐมอบอำนาจหน้าที่ในการบริหารหรือกิจการบางอย่างให้องค์กรปกครองหรือสถาบันของรัฐไปกระทำหรือดำเนินการ โดยอยู่ในการควบคุมดูแลของรัฐหรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการกระจายอำนาจหมายถึงการที่ส่วนกลางโอนหรือกระจายอำนาจปกครองบางส่วนไปให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเอง โดยส่วนกลางเพียงแต่คอยควบคุมมิให้ออกนอกเขตที่กฎหมายกำหนดไว้ ปรัชญา เวสารัชช์ (2548 : 129) ได้แยกการกระจายอำนาจเป็นการกระจายอำนาจทางการเมืองกับการกระจายอำนาจทางการบริหารคือการกระจายอำนาจทางการเมือง หมายถึง การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบและอำนาจดำเนินการในเชิงระบบซึ่งกระทบ

โครงสร้างและอำนาจสัมพันธ์ของหน่วยการเมืองการปกครองที่เป็นอยู่การกระจายอำนาจทางการบริหาร หมายถึงการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบและอำนาจดำเนินการให้แก่หน่วยงานระดับรองๆลงไป ทั้งนี้โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะให้หน่วยงานแต่ละระดับมีขีดความสามารถตัดสินใจและดำเนินการที่จำเป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สถาบันพระปกเกล้า (2545 : 525) “การกระจายอำนาจคือการที่รัฐมอบอำนาจให้ปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคเพื่อให้องค์กรนั้นสามารถจัดบริการสาธารณะอย่างได้ โดยมีอิสระตามสมควรและรัฐบาลโดยราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคจะทำหน้าที่ควบคุมดูแลแต่ไม่มีอำนาจบังคับบัญชาสั่งการ”

กล่าวโดยสรุป การกระจายอำนาจคือการลดภาระอำนาจการปกครองของรัฐบาลไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดการบริการสาธารณะต่าง ๆ แก่ประชาชนเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเป็นหลักอย่างมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดไว้

2. ความสำคัญของการกระจายอำนาจ

2.1 หลักความอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองการบริหารจัดการ การบริหารงานในบุคคลและการเงินการคลังของตนเอง โดยยังรักษาความเป็นรัฐเดี่ยวและความมีเอกภาพของประเทศ การมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและความมั่นคงของชาติเอาไว้ได้ ตลอดจนการส่งเสริมให้ประชากรมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองท้องถิ่นภายใต้ระบบประชาธิปไตย

2.2 หลักการบริหารงานราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของตนเองได้มากขึ้น โดยปรับบทบาทและภารกิจของราชการบริหารส่วนกลางและการบริหารส่วนภูมิภาครับผิดชอบในภารกิจมหภาคและภารกิจที่เกินกว่าขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการได้ โดยกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนโยบายและด้านกฎหมายเท่าที่จำเป็นในการสนับสนุนส่งเสริมทางวิชาการ

2.3 หลักประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิมมีคุณภาพมาตรฐานการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใสมีประสิทธิภาพและรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการให้มากขึ้นรวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนภาคประชาสังคมและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมดำเนินงานตรวจสอบ จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นว่า การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการทำให้ภารกิจและ

อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจมากขึ้นในการคิดวางแผนและการตัดสินใจในการจัดทำบริการสาธารณะในกิจกรรมการบริการสาธารณะซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทที่จะดำเนินการ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการบริการ ต้องดีกว่าเดิมหรือดีกว่าส่วนราชการที่เคยจัดการบริการ นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาระบบการตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคประชาสังคม โดยต้องพัฒนาระบบการตรวจสอบและระบบการติดตามประเมินผลงาน ที่มีประสิทธิภาพมีความโปร่งใสตรวจสอบได้โดยส่งเสริมให้ภาคประชาชนและภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบ ประเมินผลและร่วมตัดสินใจด้านนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. วัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจ

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2550 มีหลักการอันเป็นกรอบแนวคิดที่สำคัญ 3 ประการคือ

ประการแรก หลักความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกล่าวคือในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการเปิดโอกาสให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริการสาธารณะตลอดจนการบริหารภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง ภายใต้ความเป็นรัฐเดี่ยวและความมีเอกภาพของประเทศเคยมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแห่งรัฐ

ประการที่สอง หลักความสัมพันธ์ของการบริหารราชการแผ่นดิน กล่าวคือ ในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการกำหนดบทบาท อำนาจ และหน้าที่ระหว่างราชการบริหารส่วนกลางส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นใหม่ซึ่งราชการบริหารส่วนท้องถิ่นจะทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลักในการดำเนินกิจการของรัฐในขณะที่ราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจระดับมหภาคและทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลการดำเนินงานของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (เท่าที่จำเป็น)

ประการที่สาม หลักประสิทธิภาพของการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือในการกระจายอำนาจต้องคำนึงถึงการเพิ่มขีดความสามารถและประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเร่งพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ตลอดจนการเร่งส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นสนับสนุนและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจังและต่อเนื่องดังนั้นการกระจายอำนาจจึงเสมือนเป็นการมอบความรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องรับผิดชอบและตอบสนอง

ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างอิสระมิใช่การมอบภารกิจที่รัฐเคยดำเนินการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเท่านั้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในหมวดว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดบทบาทในการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ในอดีตนั้นการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้นมักจะเกิดจากรัฐเป็นดำเนินการผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ว่าราชการจังหวัด โดยบุคคลทั้งสองจะทำหน้าที่ “กำกับดูแล” องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทนประชาชน อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมิได้จำกัดการถอดถอนไว้ให้เป็นอำนาจของ “รัฐ” เท่านั้น แต่ยังขยายไปสู่ “ประชาชน” ให้มีอำนาจในส่วนนี้อีกด้วย มาตรา 276 บัญญัติว่าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเห็นว่าผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปสามารถเข้าชื่อถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้นให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ
2. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นแต่เดิมอำนาจในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเท่านั้นประชาชนไม่มีสิทธิเสนอ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้บัญญัติสิทธิให้ประชาชนเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ มาตรา 277 บัญญัติว่า “ประชาชน” ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิ เข้าชื่อร้องขอต่อสภาท้องถิ่น เพื่อให้ประธานสภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ
3. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวด้วยในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อการกระทำนั้น และต้องให้ประชาชนมีสิทธิออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจในกิจการที่มีความสำคัญ ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่อง การจัดทำงบประมาณ การใช้จ่ายและผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากนี้การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนยังเป็นการตรวจสอบและดำเนินผลการดำเนินงานตามแผนขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยผลการศึกษาดังกล่าวมีการสอดคล้องกันกับผลที่ได้จากการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (พ.ศ. 2540) ที่พบว่าโครงการพัฒนาต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลว

ของการกระจายอำนาจในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลจากที่กล่าวไปแล้วข้างต้นหากประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นอย่างเข้มแข็งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญย่อมนำไปสู่ความสำเร็จของการกระจายอำนาจโดยอาศัยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญของความสำเร็จของการกระจายอำนาจอันเป็นการปกครองท้องถิ่น โดยตัวของประชาชน ด้วยตระหนักในความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของประชาชน

แนวคิดเกี่ยวกับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ในสมัยรัฐบาล นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการจัดสวัสดิการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขึ้นในปี พ.ศ. 2536 เพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุในชนบทที่ยากจนไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ หรือถูกทอดทิ้ง หรือขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู และไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ โดยในระยะแรกอยู่ในความรับผิดชอบของกรมประชาสงเคราะห์ ทำหน้าที่จ่ายเงินให้กับผู้สูงอายุทุกจังหวัด หมู่บ้านละ 3 ถึง 5 คน ๆ ละ 200 บาทต่อเดือน จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการเบี้ยยังชีพ มีทั้งหมด 20,000 คน โดยกำหนดจ่ายครั้งละ 3 เดือน หลังจากนั้นการจ่ายเบี้ยยังชีพได้ขยายกลุ่มเป้าหมายและงบประมาณเพิ่มเติมขึ้นเป็นลำดับ โดยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจรัฐบาลได้มีการจัดสรรเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเพิ่มเติมอีก 100 บาท ต่อคน เป็น 300 บาทต่อคนต่อเดือน

ต่อมาในปี 2544 รัฐบาลมีนโยบายกระจายอำนาจท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพถือเป็นภารกิจหนึ่งทางด้านสวัสดิการสังคมสงเคราะห์ที่ต้องถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยก่อนเริ่มดำเนินการได้ให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล การจ่ายเบี้ยยังชีพจะถือปฏิบัติตาม “ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการจ่ายเงินเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. 2543” ต่อมาเมื่อมีการแก้ไขระเบียบดังกล่าวเพิ่มเติมโดยอนุมัติเปลี่ยนแปลงการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุราย 6 เดือน 2 งวด ๆ 1,800 บาท รวมทั้งปี 3,600 บาท (เดือนละ 300 บาท) จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2546 จึงถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ มีผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 400,400 คน ใช้งบประมาณในการสงเคราะห์ 1,441,400 ล้านบาท โดยการจ่ายดังกล่าวยังคงถือตาม “ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. 2543” และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

นับตั้งแต่มีการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวเป็นต้นมา กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดสรรงบประมาณให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี โดยในงบประมาณ พ.ศ. 2548 ได้จัดสรรงบประมาณให้กับผู้สูงอายุ จำนวน 527,083 คน เป็นเงินงบประมาณ 1,897,498,800

บาท และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ได้เสนอขอตั้งและได้รับงบประมาณดังกล่าวถึง 1,073,190 คน เป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น 3,863,484,000 บาท แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้สูงอายุที่ยากไร้

จนกระทั่งปลายปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 มีการออก “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548” โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนพิเศษ 109ง วันที่ 30 กันยายน 2548 ซึ่งการจัดทำระเบียบดังกล่าวเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้สูงอายุที่ยากไร้ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตั้งงบประมาณสงเคราะห์ เบี้ยยังชีพได้ตามสถานะคลังและการจัดทำระเบียบดังกล่าวยังได้คำนึงถึงหลักการกระจายอำนาจ ตาม “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542” ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องทำคือ การสังคมสงเคราะห์และ พัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส” ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนเองตาม “พระราชบัญญัติสภาพาลและ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537” ที่กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล “ส่งเสริมการพัฒนา สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ” และต่อมากระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือยกเลิก “ระเบียบ กรมประชาสงเคราะห์ ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. 2543” และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้ “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงิน สงเคราะห์เบี้ยยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548” เพียงฉบับเดียว ต่อมาคณะรัฐมนตรี ได้มีมติ เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2549 ให้ปรับเพิ่มเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุจากเดิม 300 บาท เป็น 500 บาท ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550

ปัจจุบัน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินการตามมติ คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) ครั้งที่ 3 / 2554 พิจารณาหลักคั่นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ในปีงบประมาณ 2555 เรื่อง การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแบบขั้นบันได ซึ่งมีการมอบหมายให้ หน่วยงานหลักรับผิดชอบ 3 หน่วยงาน ได้แก่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา ซึ่งกำหนดอัตราเบี้ยยังชีพรายเดือนแบบขั้นบันไดสำหรับผู้สูงอายุ โดยผู้ที่มีอายุ 60-69 ปี ได้รับเบี้ยยังชีพคนละ 600 บาทต่อเดือน ผู้ที่มีอายุ 70-79 ปี ได้รับเบี้ยยังชีพคนละ 700 บาทต่อเดือน ผู้ที่มีอายุ 80-89 ปี ได้รับเบี้ยยังชีพคนละ 800 บาทต่อเดือน และผู้ที่มีอายุ 90 ปีขึ้นไป ได้รับเบี้ยยังชีพ คนละ 1,000 บาทต่อเดือน โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2554 เป็นต้นไป (กระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2554 : 3)

สรุป แนวคิดเกี่ยวกับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพซึ่งถือเป็น การกิจหนึ่งทางด้านการจัดสวัสดิการสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบล แนวคิดการจ่ายเงิน เบี้ยยังชีพมีขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ยากจนไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ หรือถูกทอดทิ้ง ขาดผู้

อุปการะเลี้ยงดู และไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ ปัจจุบันได้เปลี่ยนจากเดิมรายละ 500 บาท ต่อเดือน เป็นจ่ายแบบขั้นบันได คือจ่ายตามช่วงอายุของผู้สูงอายุ ได้แก่อายุ 60-69 ปี ได้รับ 600 บาทต่อเดือน ผู้ที่มีอายุ 70-79 ปี ได้รับ 700 บาทต่อเดือน ผู้ที่มีอายุ 80-89 ปี ได้รับ 800 บาทต่อเดือน และผู้ที่มีอายุ 90 ปีขึ้นไป จะได้รับเบี้ยยังชีพ 1,000 บาทต่อเดือน

แนวทางการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

1. ที่มาของเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นกิจกรรมหนึ่งที่กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2535 ซึ่งเห็นชอบให้กรมประชา สงเคราะห์ ดำเนินโครงการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุและครอบครัวในชุมชนเพื่อจัดสรรงบประมาณ หอมวดเงินอุดหนุนสงเคราะห์เบี้ยยังชีพช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนในด้านต่าง ๆ โดยกระทรวงการคลังได้อนุมัติหลักการเบิกจ่ายเงินตามโครงการดังกล่าวเป็นเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุคนละ 200 บาท/เดือน จนตลอดชีพและรัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง จึงได้เพิ่มจำนวนผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพเพิ่มมากขึ้นทุกปีจนถึงปี พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้เพิ่มเงินเพิ่มพิเศษ ในภาวะเศรษฐกิจถดถอยให้แก่ผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพอีกคนละ 100 บาท/คน/เดือน รวมเงินเบี้ยยังชีพ ที่ผู้สูงอายุได้รับคนละ 300 บาท/เดือนจนตลอดชีพตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 สำนักงบประมาณ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการบริหารงบประมาณ โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คือ กรมประชาสงเคราะห์จะขออนุมัติเงินประจำงวด ไปยังสำนักงบประมาณเพื่อโอนเงินงบประมาณ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุหอมวดเงินอุดหนุนทั่วไป ไปยังสำนักงานคลังจังหวัดทั่วประเทศ และให้สำนักงาน ประชาสงเคราะห์จังหวัดจัดทำใบแจ้งการเบิกเงินงบประมาณแทนกัน โดยให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในจังหวัดทำหน้าที่วางฎีกาการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการ จ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ พ.ศ. 2543 โดยสำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดมี หน้าที่ติดตามเร่งรัดผลการดำเนินงานและรายงานกรมประชาสงเคราะห์ทุกเดือน ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 ได้มีการปฏิรูประบบราชการ โดยมีการยุบกระทรวงตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 โดยกรมประชาสงเคราะห์ เดิมได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นกรมพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และต่อมาได้มีการถ่ายโอน งานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทบัญญัติที่กำหนดเป็นนโยบายและหลักการสำคัญของ รัฐในการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น และเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานเบี้ยยังชีพจากเดิม เดือนละ 300 บาทต่อ เดือนเป็น 500 บาทต่อเดือน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2549 และตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 เป็นต้นไป สำนักงบประมาณ ได้

จัดสรรงบประมาณเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปัจจุบัน ในปี 2548 รัฐบาลได้จัดสรรเงินเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุจำนวน 527,083 คน ทั่วประเทศ เป็นเงิน 1,897,500,000 บาท (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2548 : 26)

2. ขั้นตอนแนวทางการปฏิบัติงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ตามระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ พ.ศ. 2543 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เรื่อง การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ พ.ศ. 2543 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้กำหนดขั้นตอนแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับภารกิจด้านถ่ายโอนงานสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2548 : 78-88)

2.1 ขั้นตอนการสำรวจผู้สูงอายุ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาสัมพันธ์เรื่องการลงทะเบียนเบี้ยยังชีพในปิงบประมาณต่อไป ผ่านทางผู้นำชุมชน กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยผู้ที่มีความประสงค์จะขอรับเงินเบี้ยยังชีพในปิงบประมาณต่อไป นั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 6 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ยังไม่ได้ลงทะเบียนตามข้อ 8 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 โดยกำหนดไว้ดังนี้

2.1.1 มีสัญชาติไทย

2.1.2 มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทะเบียนบ้าน

2.1.3 มีอายุหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งได้ลงทะเบียน และยื่นคำขอรับเบี้ยยังชีพ

ผู้สูงอายุต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.4 ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้รับเงินบำนาญ เบี้ยหวัด บำนาญพิเศษ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รายได้ประจำ หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้เป็นประจำ

สรุปจากการศึกษาในครั้งนี้กำหนดให้ ขั้นตอนสำรวจผู้สูงอายุ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลให้ได้ กำหนดระยะเวลาในการสำรวจรายชื่อผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติรับเงินเบี้ยยังชีพภายในวันที่ 1 – 30 พฤศจิกายน ของทุกปี โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำชุมชน และให้ผู้นำชุมชนแต่

ละหมู่บ้าน รวมถึงเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้สำรวจรายชื่อ หรือผู้สูงอายุสามารถยื่นหลักฐานด้วยตนเอง ในการขอขึ้นทะเบียนรับเบี้ยยังชีพ ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลให้ได้

2.2 ขั้นตอนตรวจสอบคุณสมบัติผู้สูงอายุ

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติผู้สูงอายุ ที่ยื่นแบบคำขอขึ้นทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพในปีงบประมาณถัดไป โดยให้ยึดถือระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ซึ่งได้กำหนดไว้พร้อมหลักฐานประกอบการยื่นลงทะเบียน ดังต่อไปนี้

2.2.1 บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรอื่นที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐที่มี

รูปถ่าย

2.2.2 สำเนาทะเบียนบ้าน

2.2.3 สมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร (สำหรับกรณีที่ผู้ขอรับเงินเบี้ยยังชีพประสงค์

ขอรับเงินโดยผ่านธนาคาร)

กรณีที่ผู้ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ไม่สามารถมาลงทะเบียนด้วยตนเองได้ อาจมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อื่นเป็นผู้ยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแทนได้

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อมูลผู้สูงอายุที่ยื่นหลักฐาน เพื่อขอรับเงินเบี้ยยังชีพ เมื่อคุณสมบัติครบถ้วน ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่จะพิมพ์รายชื่อและเสนอให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้รับรองและประกาศอนุมัติรายชื่อผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพ สรุป จากการศึกษาในครั้งนี้อาจให้ ขั้นตอนตรวจสอบคุณสมบัติผู้สูงอายุ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลให้ได้ ซึ่งแจ้งคุณสมบัติและหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนของผู้สูงอายุ ที่มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพ พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการที่มาจากตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านร่วมตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สูงอายุ แล้วคิดประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพที่ผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติไว้ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านให้ทราบ โดยทั่วกัน

2.3 ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพ

2.3.1 ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดให้มีการลงทะเบียนผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุรายใหม่ที่ยังไม่เคยลงทะเบียนมาก่อน ซึ่งเป็นผู้ที่จะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปในปีงบประมาณถัดไป และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ 6 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ยังไม่ได้ลงทะเบียนตามข้อ 8 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 โดยกำหนดรับลงทะเบียนภายในเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี

2.3.2 ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตาม ข้อ 6 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพขององค์การปกครองส่วน

ท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ที่มีความประสงค์จะยื่นคำขอลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้สูงอายุจะต้องนำเอกสารหลักฐานประกอบแบบคำขอลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ดังนี้

1.1) บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐที่รูปถ่ายพร้อมสำเนา

1.2) ทะเบียนบ้านพร้อมสำเนา

1.3) สมุดบัญชีเงินฝากธนาคารพร้อมสำเนา สำหรับกรณีและผู้ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุประสงค์ ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุผ่านธนาคาร

2) ในการยื่นคำขอลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุจะต้องแสดงความประสงค์ขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุโดยวิธีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

2.1) รับเงินสดด้วยตนเอง

2.2) รับเงินสด โดยบุคคลที่ได้รับมอบหมายอำนาจจากผู้มีสิทธิ

2.3) โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในนามผู้มีสิทธิ

2.4) โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในนามบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจาก

ผู้มีสิทธิ

3) ผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ข้อ 6 ให้ยื่นคำขอลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วยตนเอง หรือในกรณีที่มีความจำเป็นผู้สูงอายุที่ไม่สามารถมายื่นคำขอลงทะเบียนด้วยตนเองได้ อาจมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อื่นเป็นผู้ยื่นคำขอลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแทนก็ได้ โดยให้กรอกรายละเอียดตามแบบคำขอลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้ถูกต้องครบถ้วนและให้ยื่นคำขอประกอบกับเอกสารหลักฐานของผู้สูงอายุ พร้อมกับสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบอำนาจภายในเดือนพฤศจิกายนของปีนั้น และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาตรวจสอบด้วยความละเอียดรอบคอบ อย่าให้มี การทุจริต สวมสิทธิหรือหลอกลวงผู้สูงอายุ

4) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดวัน เวลา และสถานที่ติดประกาศให้ผู้สูงอายุที่มาลงทะเบียนยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ได้รับทราบ และสามารถตรวจสอบสิทธิจากประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ ถัดไป

5) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งรายละเอียดแก่ผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุประจำปีงบประมาณนี้ว่าจะได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม เป็นต้นไป

ในอัตรา 600 บาท ภายในวันที่ 10 ของทุกเดือน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจ่ายเงินโดยวิธีใดวิธีหนึ่งตามความประสงค์ที่ระบุไว้ในแบบคำขอลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

6) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งผู้สูงอายุที่ได้รับทราบถึงสิทธิกรณีที่ย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ที่อื่นในระหว่างปีงบประมาณ โดยมีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุถึงเดือนกันยายน เพื่อเป็นการรักษาสีทธิให้ต่อเนื่องในการขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในเดือนตุลาคม ต่อไป ดังนั้นผู้สูงอายุจะต้องไปลงทะเบียนยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุก่อนสิ้นปีงบประมาณ หรือภายในเดือนพฤศจิกายน ที่เปิดให้มีการลงทะเบียนยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

สรุป จากการศึกษาในครั้งนี้ กำหนดให้ขั้นตอนขึ้นทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพ หมายถึง องค์กรการบริหารส่วนตำบลให้ได้ ดำเนินการจัดเตรียมเอกสารสำหรับการขึ้นทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในปีงบประมาณถัดไป พร้อมทั้งแจ้งสิทธิในการรับเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งเป็นการได้รับเงินเบี้ยยังชีพแบบขั้นบันได ให้ผู้สูงอายุเข้าใจในสิทธิของตนเองได้อย่างถูกต้องและเข้าใจ

2.4 ขั้นตอนประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ

2.4.1 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เมื่อเสร็จสิ้นการจัดให้มีการลงทะเบียนผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุภายในเดือนพฤศจิกายน แล้ว และให้ปิดประกาศโดยเปิดเผยให้สาธารณชนทราบ ภายในวันที่ 15 ธันวาคม

2.4.2 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานยอดจำนวนผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทั้งหมดตามแบบสรุปหน้าข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณถัดไป (แบบ ผส.1) พร้อมสำเนาประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการลงนามรับรองความถูกต้องจากผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 1 ชุด โดยเทศบาลและเทศบาลเมืองจัดส่งให้สำนักงานปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด สำหรับเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จัดส่งให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเพื่อรวบรวมส่งให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด ภายในวันที่ 17 ธันวาคม เพื่อเป็นเอกสารประกอบการขอรับงบประมาณเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณถัดไป

2.4.3 ให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด รวบรวมและจัดเก็บประกาศบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งแบบสรุปหน้าข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณถัดไป (แบบ ผส.1) ที่มีการลงนามรับรองความถูกต้องจากผู้บริหารท้องถิ่นจัดเก็บไว้ที่สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด

2.4.4 ให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด จัดส่งยอดจำนวนผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในภาพรวมของจังหวัด โดยแยกเป็นรายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแบบสรุปงบประมาณหน้าข้อมูลผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของทุกจังหวัด ประจำปีงบประมาณ ถัดไป (แบบพส. 2) และลงนามรับรองความถูกต้องจากท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการของบประมาณเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณถัดไป พร้อมทั้งบันทึกข้อทั้งหมดลงในแผ่นบันทึกข้อมูล (CD) จัดส่งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือสามารถส่งข้อมูลทั้งหมดได้ทาง e-mail ภายในวันที่ 15 กุมภาพันธ์

สรุป จากการศึกษาในครั้งนี้กำหนดให้ ขั้นตอนการจัดทำทะเบียนและประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งใด ดำเนินการติดประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพที่มีคุณสมบัติครบถ้วน ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งใด และตามหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน และให้ผู้นำชุมชนประกาศรายชื่อตามหอกระจายข่าวให้ทราบโดยทั่วกัน หากพบว่ารายชื่อไม่ถูกต้องหรือไม่มีรายชื่อ ผู้สูงอายุสามารถแจ้งเจ้าหน้าที่แก้ไขให้ถูกต้อง ภายใน 1-15 ธันวาคม ของทุกปี

2.5 ขั้นตอนจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

2.5.1 การตั้งงบประมาณ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ต้องตราไว้ในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ เนื่องจากจะดำเนินการจ่ายในลักษณะเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

2.5.2 ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุเป็นเงินสด หรือ โอนเข้าบัญชีธนาคารในนามผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นรายเดือน ภายในวันที่ 10 ของทุกเดือน

2.5.3 ในการจ่ายเงินให้แก่ผู้รับมอบอำนาจต้องตรวจสอบจนแน่ใจว่าเป็นบุคคลเดียวกับผู้ที่ได้รับมอบอำนาจและต้องได้รับการยืนยันว่าผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุยังมีชีวิตอยู่

2.5.4 การโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารให้เป็นไปตามที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหรือตามที่ตกลงกันเป็นอย่างอื่น

2.5.5 หากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณไปไม่ทันเวลาให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับจัดสรรไม่ตรงกับชื่อเท็จจริง

สรุป จากการศึกษาในครั้งนี้กำหนดให้ ขั้นตอนการจ่ายเบี้ยยังชีพ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งใดดำเนินการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ โดยจ่ายเป็นเงินสดหรือ โอนเข้าบัญชีธนาคารให้กับผู้สูงอายุที่มีรายชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลแห่งใด หรือในนามของบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยจ่ายเป็นรายเดือนภายในวันที่ 10 ของทุกเดือน

2.6 การติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ว่าผู้สูงอายุได้รับเงินตรงตามระยะเวลาที่กำหนดและได้รับเงินครบหรือไม่ นอกจากนี้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ และพิจารณาให้ความช่วยเหลือในปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น

สรุป จากการศึกษาในครั้งนี้กำหนดให้ ขั้นตอนการติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพ หมายถึง การตรวจสอบความถูกต้องในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลให้ได้ รวมถึงเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเบี้ยยังชีพ

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

1. ความหมายของความคิดเห็น

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2524 : 246) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า เป็นข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้ว่าไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันเสมอไป

กู๊ด (Good, 1987 ; อ้างอิงจาก ศิริพร ไกรประสิทธิ์, 2545 : 20) ได้ให้คำจำกัดความของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความคิด หรือการลงความเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องมอร์แกน และ คิง (Morgan & King, 1971 : 750 ; อ้างอิงจาก อรรถพร จินพัฒน์วานิช, 2546 : 10) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า เป็นการยอมรับคำพูดเกิดขึ้น โดยทัศนคติ

ลาวัญย์ จักรานุวัฒน์ (2540 : 9) จากการศึกษาความหมายของความคิดเห็นต่าง ๆ ที่กล่าวไว้แล้วนั้น สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงความรู้สึกของแต่ละบุคคลในอันที่จะพิจารณาถึงข้อเท็จจริงต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยการพูด การเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเป็นส่วนประกอบในการพิจารณา ซึ่งความคิดเห็นนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าหากมีหลักฐานข้อเท็จจริงปรากฏ

อุทัย หิรัญโต (2519 : 81) ให้ความเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นของแต่ละคนมีหลายระดับ คือ อย่างผิวเผินก็มี อย่างลึกซึ้งก็มี สำหรับความคิดเห็นที่เป็นทัศนคตินั้น เป็นความคิดเห็นอย่างลึกซึ้งและติดตัวไปเป็นเวลานาน เป็นความคิดเห็นทั่วๆ ไป ไม่เฉพาะอย่างซึ่งมีประจำตัวของบุคคลความคิดเห็นเฉพาะอย่างและมีอยู่เป็นระยะเวลาอันสั้น เรียกว่า Opinion เป็นความคิดเห็นประเภทหนึ่งที่ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานของพยานหลักฐาน ที่เพียงพบต่อการพิสูจน์ มีความรู้แห่งอารมณ์น้อยและเกิดขึ้นได้ง่ายแต่ก็สลายได้เร็ว ชาลี ฮาย์เคนริช (Chales, A. Heidenrich, 1970 : 116 ; อ้างอิงจาก ปิยะรัตน์

วงศ์ไทย, 2542) ให้ความหมายของความคิดเห็น (Opinion) ว่าเป็นความเชื่อหรือทัศนคติ ซึ่งบางครั้งอาจมีความรู้สึกเลื่อนรางในข้อเท็จจริงของตน และไม่มีความรู้สึกแรงกล้า ถึงกับจะพิสูจน์ข้อเสนอนั้นๆ ได้เป็นแต่เพียงว่าตนยอมรับข้อเสนอนั้น เพราะรู้สึก หรือดูเหมือนว่า มันจะเป็นอย่างนั้น ซึ่งใน (A Dictionary of General Psychology) ความหมายไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. เป็นความเชื่อหรือทัศนคติซึ่งแต่ละบุคคลก่อขึ้น (Forms) มาจากความรู้สึก หรือการตัดสินใจใจความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับ หรือไม่ยอมรับในข้อเสนอนั้น

2. การตัดสินใจหรือความเชื่อมั่นจะรวมไปถึงความคาดหวัง (Expectation) หรือการคาดคะเน (Prediction) ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมหรือเหตุการณ์

3. การแสดงออกเป็นถ้อยคำจากทัศนคติ (Attitude) และใน A Comprehensive Dictionary of Psychology and Psychoanalytic Terms (Horace, B. English ; & Ava, English.

1958: 358 – 359) ได้บรรยายไว้อย่างน่าสนใจว่า เป็นความเชื่อที่บุคคล มีความรู้สึกโดยปราศจากข้อผูกพันทางอารมณ์หรือการตัดสินใจและแสดงออกมาอย่างเปิดเผยถึงแม้ว่าจะไม่ปรากฏหลักฐานเป็นที่ยอมรับว่า น่าเชื่อถือก็ตาม ซึ่งสามารถจะแสดงออกมาเป็นถ้อยคำภายใต้สถานการณ์ที่เหมาะสมอย่างน้อยที่สุดสำหรับบุคคลหนึ่ง ข้อสันนิษฐานในเรื่องของจุดมุ่งหมายของความคิดเห็นนั้น เด่นชัดกว่าจุดมุ่งหมายของทัศนคติ ถึงแม้บางครั้งจุดมุ่งหมายอาจหลอกลวงตัวเองอยู่บ้าง (ความคิดเห็นส่วนมากจะนำข้อเท็จจริง การตัดสินใจที่ถูกต้องและ โครงสร้างของบุคลิกภาพออกมามากกว่าที่จะยึดมั่นบนข้อสมมติโดยทั่วไป) แต่ถึงว่าอิทธิพลเหล่านี้ จะมาจากแรงจูงใจ หรือการตัดสินใจก็ตาม ความคิดเห็นก็ยังเป็นคำกล่าวถึงเรื่องราวที่คลุมไปถึงความรู้บางอย่าง และข้อสรุปของหลักบ้านแห่งความจริงพอประมาณอีกประการหนึ่ง มันอาจจะมีความผันส่วน ๆ ที่นึกขึ้นเองอย่าง ไม่มีเหตุผลก็ได้

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านเจตคติ ความเชื่อ การตัดสินใจ ความนึกคิด ความรู้สึก และวิจรรณญาณ ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ด้วยการพูด การเขียนและอีกมากมาย โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเป็นส่วนประกอบในการพิจารณา

2. ประโยชน์ของความคิดเห็น

2.1 ประสบการณ์ บุคคลจะมีความคิดเห็นที่ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ ในลักษณะใด หากบุคคลนั้นมีประสบการณ์ที่ดี ก็จะมีความคิดเห็นที่ดี และหากบุคคลนั้นมีประสบการณ์ที่ไม่ดี ก็จะมีความคิดเห็นที่ไม่ดีเช่นกัน

2.2 การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ความคิดเห็นของคนบางคนอาจเกิดจากความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคนอื่น โดยได้รับข้อมูลเรื่องราวต่าง ๆ จากผู้ที่สัมพันธ์ด้วย แล้วถ่ายทอดความคิดเห็นนั้นมาเป็นของตน เช่น ความสัมพันธ์ที่มีต่อพ่อ แม่ ครู อาจารย์ บุคคลนั้น ก็จะได้รับความคิดเห็นถ่ายทอดมา

จากบุคคลที่ใกล้ชิดได้เป็นอย่างมาก

2.3 ตัวแบบ ความคิดเห็นของบุคคลบางอย่าง เกิดจากการเลียนแบบ เด็กอาจเลียนแบบ พฤติกรรมอย่างที่ท่านชอบจากพ่อ แม่ ครู อาจารย์ และบุคคลที่ใกล้ชิด นอกจากนั้นอาจจะเลียนแบบ จากภาพยนตร์ และสื่อต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นมา หากตัวแบบมีความคิดเห็นที่ดีต่อบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ผู้เลียนแบบก็จะรับเอาข้อมูลฝังเข้าไปในจิตใจ และมีความคิดเห็นต่าง ๆ เหมือนตัวแบบ

2.4 องค์ประกอบทางสถาบันสังคม สถาบัน และสังคมต่าง ๆ เช่น โรงเรียน วัด โรงเรียน และองค์การต่าง ๆ เป็นสิ่งที่อิทธิพลในการสร้างความคิดเห็นให้เกิดกับบุคคลได้เป็นอย่างดี โดยที่บุคคลจะค่อย ๆ รับประสบการณ์ จากชีวิตประจำวัน และสะสมมากขึ้น จนเป็นความคิดเห็น และมีพฤติกรรมที่ดีต่อไป เช่น โรงเรียน อาจจะอบรมให้เด็กรู้จักเชื่อฟัง พ่อ แม่ เด็กก็จะรับ ข้อมูลและความคิดเห็นที่ดีต่อพ่อแม่ เป็นต้น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2537 : 602 – 604) ความคิดเห็นเป็นความรู้สึกของบุคคล เป็นการแสดงออก ด้านเจตคติด้านใดด้านหนึ่งที่พร้อมจะมี ปฏิกริยาเฉพาะอย่าง ต่อสถานการณ์ ภายนอกที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการ ของลูกค้า การที่บุคคลสัมพันธ์กันและมีความคิดเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ความขัดแย้งระหว่าง บุคคลก็จะเกิดขึ้น ซึ่งความคิดเห็นนี้จะเกิดขึ้นจากความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่ของแต่ละบุคคล

3. ความสำคัญของการคิดเห็น

เฟลด์แมน (Feldman. 1971 : 53) กล่าวว่า การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษา ความรู้สึกของบุคคล กลุ่มคนที่มีต่อสิ่งหนึ่ง แต่ละคนจะแสดงความเชื่อ และความรู้สึกใด ๆ ออกมา โดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็น จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน รวมทั้งในการฝึกหัดการทำงานด้วยเพราะ จะทำให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามความพอใจของผู้ร่วมงาน เบสท์ (Best. 1977 : 17) กล่าวว่า ในการศึกษาถึงความคิดเห็นต่าง ๆ ส่วนมากจะใช้วิธีแบบวิจัยตลาด ได้แก่ การสอบถาม ซักถาม บันทึก และรวบรวมไว้เป็นข้อมูล ซึ่ง เบสท์ ได้เสนอแนะว่า “วิธีง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไร และจะ ได้สามารถทำตามข้อคิดเห็นนั้นได้ หรือในการวางแผนนโยบายใด ๆ ก็ตาม ความคิดเห็นที่วัดออกมาได้จะทำให้ผู้บริหารเห็นควรหรือในอันที่จะดำเนินการนโยบายหรือล้มเลิกไป” สรุปความสำคัญของความคิดเห็นได้ว่า ความคิดเห็นนั้นเป็น ประโยชน์ในการกำหนดแบบแผนการวางแผนนโยบายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบาย หรือล้มเลิกนโยบาย เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างเรียบร้อย ซึ่งได้มาจากการสำรวจความคิดเห็นและรวบรวมไว้เป็นข้อมูล

4. การเกิดความคิดเห็น

ความคิดเห็นเกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ของบุคคล ออลพอร์ท เสนอความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของคนเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไข 4 ประการ คือ

4.1 กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการเพิ่มพูน และบูรณาการ ของการตอบสนอง แนวความคิดต่างๆ เช่น ความคิดเห็นจากครอบครัว โรงเรียน ครู การเรียนการสอนอื่น ๆ

4.2 ประสบการณ์ส่วนตัวขึ้นอยู่กับความแตกต่างของบุคคล ซึ่งมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป นอกจากประสบการณ์ของคนจะสะสมขึ้นเรื่อย ๆ แล้ว ยังทำให้มีรูปแบบเป็นของตัวเอง ดังนั้น ความคิดเห็นบางอย่าง จึงเป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละบุคคล แล้วแต่พัฒนาการ และความเจริญเติบโตของคน ๆ นั้น

4.3 การเลียนแบบ การถ่ายทอดความคิดเห็นของคนบางคน ได้มาจากการเลียนแบบความคิดเห็นของคนอื่นที่ตนพอใจ เช่น พ่อแม่ ครู พี่น้อง และคนอื่น ๆ

4.4 อิทธิพลของกลุ่มสังคม คนย่อมมีความคิดเห็นคล้อยกันตามกลุ่มสังคม ที่ตนอาศัยตามสภาพแวดล้อม เช่น ความคิดเห็นต่อศาสนา สถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

5. ประเภทของความคิดเห็น

เรมเมอร์ (Remmer, 1954 : 171) กล่าวว่า ความคิดเห็นมี 2 ประเภทด้วยกัน คือ

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด – เชิงลบสุด เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ซึ่งสามารถรวบทิศทางได้

1.1 ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงบูชา

1.2 ทิศทางลบสุด ได้แก่ รังเกียจมาก ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลง ได้ยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ ความเข้าใจ การมีความคิดต่อสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ ความรู้ความเข้าใจในทางไม่ดี ไม่ชอบ รังเกียจ ไม่เห็นด้วย

สรุป ประเภทของความคิดเห็นตามที่กล่าวมาข้างต้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือความคิดเห็นที่สามารถบอกทิศทางได้ว่าสิ่งไหนรักมากที่สุด สิ่งไหนเกลียดมากที่สุด กับความคิดเห็นที่ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจ

6. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น

ออสแคมป์ (Oskamp) ได้สรุป ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดความคิดเห็น (Oskamp, S. 1977 : 119 – 133 : Attitude and Opinion ; อ้างอิงจาก อรวรรณ ชินพัฒนานานิช. 2546 : 11) ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ คือ อวัยวะต่าง ๆ ของบุคคลที่ใช้รับรู้สติปกติ หรือเกิดความบกพร่อง ซึ่งอาจมีความคิดเห็นที่ไม่ดีต่อบุคคลภายนอก
2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือ บุคคลได้ประสบกับเหตุการณ์ด้วยตัวเองหรือได้พบเห็น ทำให้บุคคลมีความพึงใจ และเกิดความคิดต่อประสบการณ์เหล่านั้นต่างกัน
3. อิทธิพลของผู้ปกครอง คือ เมื่อเป็นเด็ก ผู้ปกครองจะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและให้ข้อมูลแก่เด็กได้มาก ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมและความคิดเห็นด้วย
4. ทัศนคติและความคิดเห็น คือ เมื่อบุคคลเจริญเติบโตย่อมจะต้องมีกลุ่ม และสังคม ดังนั้น ความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน กลุ่มอ้างอิงหรือการอบรมสั่งสอนของ โรงเรียน หน่วยงานที่มีความคิดเห็นกันหรือแตกต่างกัน ย่อมมีผลต่อความคิดเห็นต่อบุคคลด้วย
5. สื่อมวลชน คือ สื่อต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของคนเรา ซึ่งได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ก็เป็นปัจจัยอันหนึ่งที่มีผลกระทบต่อความคิดเห็นของบุคคล

7. การวัดความคิดเห็น

มอร์แกน และ คิง ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการวัดความคิดเห็นไว้ว่า การจะให้บอกความคิดเห็นควรมองต่อหน้า ถ้าจะใช้แบบสอบถาม สำหรับวัดความเห็น ต้องระบุให้ผู้ตอบ ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กับข้อความที่กำหนดให้ แบบสอบถามประเภทนี้ นิยมสร้าง ตามแนวของ ลิเคอร์ท์ ซึ่งแบ่งความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยเฉย ๆ ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนขึ้นอยู่กับข้อความว่า เป็นปฏิฐาน (Positive) หรือนิเสธ (Negative) เบสท์ (Best. 1977 : 77) ได้เสนอแนะว่า วิธีที่ง่ายที่สุดที่จะบอกความคิดเห็น ก็คือการแสดงให้เห็นถึงร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อคำถาม เพราะจะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะใด

สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึงสิ่งที่บุคคลแสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียนต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีพื้นฐานมาจากความรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งความคิดเห็นของแต่ละบุคคลอาจจะตรงหรือไม่ตรงกับบุคคลอื่นก็ได้

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริการ

กฤษณ หนาพงศ์ (2530 : 303-304) ได้ชี้ให้เห็นถึงหลักการให้บริการที่สำคัญ มี 5 ประการ คือ

1. หลักความสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือประโยชน์และบริการที่องค์การจัดให้มันจะต้องตอบสนองความต้องการของบุคลากรส่วนใหญ่หรือทั้งหมด มิใช่เป็นการจัดให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ มิฉะนั้นแล้วนอกจากจะไม่เกิดประโยชน์สูงสุดในการเอื้ออำนวยประโยชน์และการบริการแล้วยังไม่คุ้มค่ากับการดำเนินงานนั้น ๆ ด้วย

2. หลักความสม่ำเสมอ กล่าวคือ การให้บริการนั้น ๆ ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มิใช่ทำ ๆ หยุด ๆ ตามความพอใจของผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติ

3. หลักความเสมอภาค บริการที่จัดขึ้นนั้นจะต้องให้แก่ผู้มาใช้บริการทุกคนอย่างเสมอหน้าและเท่าเทียมกัน ไม่มีการให้สิทธิพิเศษแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดกลุ่มบุคคลหนึ่งในลักษณะต่างจากกลุ่มคนอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด

4. หลักความประหยัด ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการบริการจะต้องไม่มากจนเกินกว่าผลที่จะได้รับ

5. หลักความสะดวก บริการที่จัดให้แก่ผู้รับบริการจะต้องเป็นไปในลักษณะปฏิบัติได้ง่าย สะดวกสบาย สิ้นเปลืองทรัพยากรไม่มากนัก ทั้งยังไม่เป็นการสร้างภาระยุ่งยากให้แก่ผู้ให้บริการหรือผู้ใช้บริการมากจนเกินไป

มิลเลต (อ้างอิงจาก กนิษฐา บุญญนิรันดร์. 2539 : 30) ให้ทัศนะว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการของหน่วยงานของรัฐนั้น ควรที่จะพิจารณาจากสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

1. การให้บริการอย่างเสมอภาค (Equitable service) โดยยึดหลักว่า คนเราทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกัน ความเท่าเทียมกันนั้นหมายถึงประชาชนทุกคนควรมีสิทธิ์เท่าเทียมกันทั้งทางกฎหมายและทางการเมือง การให้บริการของรัฐจะต้องไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ศิพหรือ ความยากจน ตลอดจนสถานะทางสังคม

2. การให้บริการอย่างทันเวลา (Timely service) จะไม่มีผลงานทางสาธารณะใด ๆ ที่เป็นผลงานที่มีประสิทธิภาพหากไม่ตรงต่อเวลาหรือทันต่อเหตุการณ์ เช่น รถดับเพลิง มาถึงหลังจากไฟไหม้หมดแล้ว การบริการนั้นก็ถือว่าไม่เป็นสิ่งที่ถูกต้องและน่าพอใจ

3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample service) นอกจากให้บริการอย่างเท่าเทียมกันและให้อย่างรวดเร็วแล้ว ต้องคำนึงถึงจำนวนคนที่เหมาะสม จำนวนความต้องการในสถานที่ที่เพียงพอในเวลาที่เหมาะสมอีกด้วย

4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous service) คือ การให้บริการตลอดเวลา ต้องพร้อมและเตรียมตัวบริการต่อความสนใจของสาธารณชนเสมอ มีการฝึกอบรมอยู่เป็นประจำ เช่น การทำงานของตำรวจจะต้องบริการตลอด 24 ชั่วโมง

5. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progressive service) เป็นการบริการที่มีความเจริญคืบหน้าไปทั้งทางด้านผลงานและคุณภาพ เทคโนโลยีที่ทันสมัย พิเศษเซอร์วิซ และคูเรนค์ (อ้างอิงจาก สุทธิ ปันมา. 2535 : 20) ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อบริการสาธารณะ (Public service satisfaction) ว่าเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการให้บริการของหน่วยการปกครองท้องถิ่น โดยมีพื้นฐานเกิดจากการรับรู้ (Perception) ถึงการส่งมอบบริการที่แท้จริงและการประเมินผลนี้ก็จะแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ เกณฑ์ เวิร์ธมา (อ้างอิงจากกนิษฐา ปุญญนิรันดร์. 2539 : 32) กล่าวว่า การให้บริการที่ดีส่วนหนึ่งขึ้นกับการเข้าถึงบริการ เพนชานส์กี และ โชมัส (อ้างอิงจาก กนิษฐา ปุญญนิรันดร์. 2539 : 32) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการเข้าถึงการบริการ ดังนี้

5.1 ความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ (Availability) คือ ความพอเพียงระหว่างบริการที่มีอยู่กับความต้องการของผู้รับบริการ

5.2 การเข้าถึงแหล่งบริการได้อย่างสะดวก โดยคำนึงถึงลักษณะที่ตั้งการเดินทาง

5.3 ความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งบริการ (Accommodation) ได้แก่ แหล่งบริการที่ผู้รับบริการยอมรับว่าให้ความสะดวกและมีสิ่งอำนวยความสะดวก

5.4 ความสามารถของผู้รับบริการในการที่จะเสียค่าใช้จ่ายสำหรับบริการ

5.5 การยอมรับคุณภาพของบริการ (Acceptability) ซึ่งในที่นี้รวมถึงการยอมรับลักษณะของผู้ให้บริการด้วยเวเบอร์ (อ้างอิงจาก กนิษฐา ปุญญนิรันดร์. 2539 : 33) ได้ชี้ให้เห็นว่าการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและประโยชน์ต่อสาธารณะมากที่สุดคือ การให้บริการโดยไม่คำนึงถึงตัวบุคคลหรือที่เรียกว่า sine ira et studio กล่าวคือ การให้บริการที่ไม่ใช้อารมณ์ และไม่มีความชอบพอใครเป็นพิเศษ แต่ทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติกันอย่างเท่าเทียม กันตามหลักเกณฑ์ที่อยู่ในสภาพที่เหมือนกัน อมร รักษาสัตย์ (2525 : 27) ให้ความเห็นว่า ความพอใจของผู้รับบริการเป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่ใช้วัดประสิทธิภาพของการบริการงานได้ เพราะการจัดบริการของรัฐ ไม่ใช่สักแต่จะทำให้เสร็จ ๆ ไป แต่หมายถึงการให้บริการอย่างดีเป็นที่พอใจแก่ประชาชน สำหรับภาครัฐบาลโดยสถาบันมาตรฐานสากลภาครัฐแห่งประเทศไทย ได้มีการกำหนดมาตรฐานการให้บริการของภาครัฐและได้จัดทำเป็นคู่มือขึ้นมาซึ่งเรียบเรียงโดย วรเดช จันทรศร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล เพื่อให้ราชการมีระบบบริหารและจัดการที่ดี โดยเป้าหมายภาคราชการจะเน้นผลลัพธ์ขั้นปลาย (Ultimate outcomes) 10 ประการ ดังนี้ (สถาบันมาตรฐานการสากลภาครัฐแห่งประเทศไทย. 2542)

- 5.5.1 ความเสมอภาคในการบริการ
- 5.5.2 ความเป็นธรรมในการบริการ
- 5.5.3 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
- 5.5.4 สิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 5.5.5 ความทั่วถึง
- 5.5.6 ความพึงพอใจของประชาชนในฐานะลูกค้า
- 5.5.7 ประสิทธิภาพของหน่วยงานที่ให้บริการ
- 5.5.8 ความประหยัดทั้งของภาครัฐและประชาชนผู้รับบริการ
- 5.5.9 คุณภาพและความถูกต้องของการบริการและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 5.5.10 การรักษาผลประโยชน์สาธารณะ ความผาสุก คุณภาพชีวิตของประชาชน

โดยรวม

สรุปได้ว่า การให้บริการเป็นการตอบสนองความต้องการของบุคลากรส่วนใหญ่หรือทั้งหมด มิใช่เป็นการจัดให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นการปฏิบัติรับใช้และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเป็นหลัก การให้บริการจึงรวมความถึงความสามารถของผู้ให้ที่ถ่ายทอดไปยังผู้รับด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งของไทยที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเพื่อกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ให้ประชาชนในท้องถิ่นระดับตำบลซึ่งเป็นเขตชนบท อันเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศได้มีโอกาสเรียนรู้การแก้ไขปัญหาและการสนองตอบความต้องการของตนเอง โดยการเข้าไปมีบทบาท หรือมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง (Political Participation) หรือที่เรียกกันว่า การปกครองตนเอง (Local Self Government) ตามระบอบประชาธิปไตย องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจัดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการจัดตั้งฉบับดังกล่าวหลายครั้ง จนกระทั่งถึงพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ดังนี้

1. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

1.1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1.1.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.1.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

1.1.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ถูกเลือกตั้งโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้าน ให้เลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน หรือเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโดยมี 2 หมู่บ้าน ให้เลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 3 คนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับตั้งแต่การเลือก

1.1.4 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 กำหนดให้ให้้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชนตามกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เกิน 2 คน โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งจากบุคคลที่มีชื่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนอกจากนี้ยังกำหนดให้แต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน จากบุคคลซึ่งมีชื่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ด้วย

1) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

2) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าหรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

3) ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือเลขานุการ

หรือที่ปรึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุที่มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้งให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ในกรณีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลาสี่ปีก็ให้ถือว่าเป็นหนึ่งวาระ และเมื่อได้ดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คนจากการเลือกตั้งโดยตรงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

2. บทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

- 2.1 มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66)
- 2.2 มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (มาตรา 67)
 - 2.2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 - 2.2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
 - 2.2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 - 2.2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 2.2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 - 2.2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
 - 2.2.7 คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 2.2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
 - 2.2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือนุเคราะห์ให้ตามความจำเป็นและสมควร
- 2.3 มีอำนาจหน้าที่อาจทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (มาตรา 68)
 - 2.3.1 ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
 - 2.3.2 ให้มี และบำรุงไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 - 2.3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

2.3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและ

สวนสาธารณะ

2.3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรและกิจการสหกรณ์

2.3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

2.3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

2.3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

2.3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

2.3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

2.3.12 การท่องเที่ยว

2.3.13 การผังเมือง

2.4 อำนาจหน้าที่ด้านการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานระดับท้องถิ่นที่ถือได้ว่าอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด หากพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแล้วจะเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจมากมายอาจกล่าวได้ว่าครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม การศึกษา และวัฒนธรรม ซึ่งการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจะประกอบด้วยการปฏิบัติงานที่เป็นงานประจำ และงานด้านพัฒนา โดยในการศึกษาครั้งนี้จะเน้นเฉพาะการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาเท่านั้น ดังนั้น หากพิจารณาอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามนัยพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แล้ว สามารถที่จะแยกอำนาจหน้าที่หรือการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการพัฒนาได้ดังนี้

2.4.1 ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การส่งเสริมอาชีพและรายได้ของประชาชน

2.4.2 ด้านสังคม ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุขการรักษาความสะอาด การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

2.4.3 ด้านการศึกษา ได้แก่ การส่งเสริมการศึกษา การจัดการศึกษา

2.4.4 ด้านวัฒนธรรม ได้แก่ การบำรุงรักษาศิลปประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น

และวัฒนธรรม

จากความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวสรุปได้ว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่มีพื้นที่อาณาเขตและประชากรเป็นของตนเอง โดยมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง เป็นองค์กรที่มีอำนาจในการกำหนด นโยบาย งบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานปกครองส่วน

ท้องถิ่น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น โดยผ่านตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้ง

บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งใหม่

1. ข้อมูลทั่วไป

องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งใหม่ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาจากประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน และมีอิสระในการบริหารจัดการด้านการเงินและการบริหารงานบุคคล เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและประสิทธิภาพในการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งใหม่ ครอบคลุมพื้นที่ 19 หมู่บ้าน มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 28,875 ไร่ หรือประมาณ 46.2 ตารางกิโลเมตร มีประชากรจำนวน 6,385 คน จำนวนครัวเรือน 1,607 ครัวเรือน ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งใหม่ มีรายได้ประมาณการโดยไม่รวมเงินอุดหนุน ปีงบประมาณ 2553 จำนวน 24,419,313.51 บาท (ยี่สิบสี่ล้านสี่แสนหนึ่งหมื่นเก้าพันสามร้อยสิบสามบาทห้าสิบเอ็ดสตางค์) ซึ่งตำบลแห่งใหม่ มีการขยายตัวด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ความต้องการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ เนื่องจากการปรับขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลจากขนาดเล็กเป็นขนาดกลาง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2551 เป็นต้นมา เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน อีกทั้งปัญหาของท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของประชาชนที่ต้องพิจารณาแก้ไข ดำเนินการตลอดเวลา (องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งใหม่, 2551 : 2-3)

2. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

2.1 สภาพทั่วไป

2.1.1 ที่ตั้ง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอโกสุมพิสัย อยู่ห่างจากอำเภอ 10 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งใหม่, 2553 : 3-5)

ทิศเหนือ	จดตำบลหนองซอน	อำเภอเขียงยืน
ทิศใต้	จดตำบลสิงใต้	อำเภอโกสุมพิสัย
ทิศตะวันออก	จดตำบลเขวาใหญ่	อำเภอกันทรวิชัย
ทิศตะวันตก	จดตำบลยางน้อย	อำเภอโกสุมพิสัย

2.1.2 เนื้อที่ มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 28,875 ไร่ ประมาณ 46.2 ตารางกิโลเมตร

2.1.3 ภูมิประเทศ เป็นที่ราบลุ่มใกล้แม่น้ำชีเหมาะแก่การเพาะปลูกและการประมง

2.1.4 จำนวนหมู่บ้าน ตำบลแห่งนี้มีจำนวนหมู่บ้าน 19 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1	บ้านแห่ใต้	หมู่ที่ 11	บ้านดอนสว่าง
หมู่ที่ 2	บ้านแห่ใต้	หมู่ที่ 12	บ้านสันติสุข
หมู่ที่ 3	บ้านแห่ศิริวิสัย	หมู่ที่ 13	บ้านห้วยม่วง
หมู่ที่ 4	บ้านเหล่าแดง	หมู่ที่ 14	บ้านดอนอิเณนเหนือ
หมู่ที่ 5	บ้านคันจ้อง	หมู่ที่ 15	บ้านโพนทอง
หมู่ที่ 6	บ้านโพนทอง	หมู่ที่ 16	บ้านสันติสุข
หมู่ที่ 7	บ้านโนนคัคเค้า	หมู่ที่ 17	บ้านดอนสว่างโพธิ์ไทร
หมู่ที่ 8	บ้านคุดกอก	หมู่ที่ 18	บ้านป่าปอ
หมู่ที่ 9	บ้านคุดปอ	หมู่ที่ 19	บ้านโนนสะอาดนาแค
หมู่ที่ 10	บ้านดอนอิเณน		

2.1.5 จำนวนครัวเรือน 1,526 ครัวเรือน

2.1.6 จำนวนประชากร 6,385 คน เป็นชาย 3,227 คน เป็นหญิง 3,158 คน

มีความหนาแน่นเฉลี่ย 136.66 คน/ตารางกิโลเมตร

2.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

2.2.1 อาชีพส่วนใหญ่ คือ ทำนา การทำประมง เลี้ยงสัตว์ และหัตถกรรมพื้นบ้าน
เป็นบางส่วน

2.2.2 หน่วยธุรกิจ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

ปั้มน้ำมันและก๊าซ	-	แห่ง
โรงสี	25	แห่ง
ร้านค้า	43	แห่ง
ร้านซ่อม	7	แห่ง

2.3 สภาพทางสังคม

2.3.1 การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา	6	แห่ง
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	5	แห่ง
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	1	แห่ง
ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร	1	แห่ง
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2	แห่ง

2.3.2 สถาบันและองค์กรทางศาสนา

วัด/สำนักสงฆ์	10	แห่ง
---------------	----	------

2.3.3 สาธารณสุข

สถานื่อนามัยประจำตำบล	2	แห่ง
-----------------------	---	------

อัตราการมีและการใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ	100	
--------------------------------------	-----	--

2.3.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สถานีตำรวจ	-	แห่ง
------------	---	------

สถานีดับเพลิง	-	แห่ง
---------------	---	------

2.4 การบริการพื้นฐาน

2.4.1 การคมนาคม

ถนนลาดยาง	3	สาย
-----------	---	-----

ถนนคอนกรีต	103	สาย
------------	-----	-----

ถนนลูกรัง	32	สาย
-----------	----	-----

2.4.2 การโทรคมนาคม

โทรศัพท์สาธารณะ	7	แห่ง
-----------------	---	------

2.4.3 การไฟฟ้า

มีไฟฟ้าใช้ทุกหมู่บ้าน

จำนวนครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้า	1,526	ครัวเรือน
---------------------------	-------	-----------

2.4.4 แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำห้วย	2	สาย
--------	---	-----

หนอง	5	แห่ง
------	---	------

บึง	1	แห่ง
-----	---	------

2.4.5 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ฝาย	1	แห่ง
-----	---	------

บ่อน้ำตื้น	14	แห่ง
------------	----	------

บ่อบาดาล	8	แห่ง
----------	---	------

ประปาหมู่บ้าน	11	แห่ง
---------------	----	------

2.5 ข้อมูลอื่นๆ

2.5.1 ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

ที่สาธารณะประโยชน์	205	ไร่
--------------------	-----	-----

2.5.2 มวลชนจัดตั้ง

ลูกเสือชาวบ้าน 2 รุ่น 330 คน

2.6 สักยภาพในองค์การบริหารส่วนตำบล

2.6.1 สักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

1) บุคลากร จำนวน 30 คน ดังนี้

1.1) พนักงานส่วนตำบล	14	คน
1.2) ลูกจ้างประจำ	1	คน
1.3) พนักงานจ้างตามภารกิจ	10	คน
1.4) พนักงานจ้างทั่วไป	5	คน

2) ระดับการศึกษา

2.1) ประถมศึกษา	-	คน
2.2) มัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา	14	คน
2.3) ปริญญาตรี	16	คน
2.4) ปริญญาโท	-	คน

3) รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปีงบประมาณประจำปี

งบประมาณ 2553 จำนวน 24,419,313.51 บาท แยกเป็น

3.1) รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเก็บเอง	265,090.05	บาท
3.2) รายได้ที่ส่วนราชการเก็บให้	7,538,682.00	บาท
3.3) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	11,137,543.05	บาท
3.4) เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	5,478,088.23	บาท

2.6.2. สักยภาพของชุมชน และพื้นที่

1) การรวมกลุ่มของประชาชน แยกเป็น

1.1) กลุ่มอาชีพ	4	กลุ่ม
1.2) กลุ่มออมทรัพย์	4	กลุ่ม
1.3) กลุ่มสตรีแม่บ้าน	19	กลุ่ม
1.4) กลุ่มธนาคารข้าว	2	กลุ่ม

2) จุดเด่นของพื้นที่

- 2.1) มีพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำการเกษตรกรรม, การเพาะเลี้ยงสัตว์
- 2.2) มีระบบชลประทานที่ทั่วถึง

3) มีหนองน้ำสาธารณะ ได้แก่ หนองเลิงนกทา, หนองเลิงปลี้อย, หนองแม่,

หนองโดน และฝายกักเก็บน้ำ (ฝายเปรมฯ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประมวล วิลาทานัง (2551 : 35 - 37) ได้ศึกษาการบริหารโครงการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า หลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้สูงอายุในปัจจุบันมีขอบเขตกว้างเกินไป ทำให้การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งแตกต่างกัน จึงเกิดข้อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานระหว่างท้องถิ่นใกล้เคียง และเกิดข้อถกเถียงในหมู่ประชาชนได้รับผลกระทบการแบ่งพรรคแบ่งพวก ขาดความสามัคคีในชุมชนหรือหมู่บ้าน จึงควรแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้สูงอายุและแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้น บุคลากร หลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้สูงอายุควรจัดให้มีความเพียงพอในการปฏิบัติงาน และมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ด้านกระบวนการทำงานควรปรับปรุงกระบวนการทำงาน โดยเน้นการปฏิบัติงานในเชิงรุก คือ การเข้าถึงประชาชนทุกหมู่เหล่า เพื่อสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติงานและทราบข้อมูลความต้องการของประชาชนในทุก ๆ ด้าน ให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น รวมถึงการใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและส่วนรวมสูงสุด

ศิริกร ไชยชนะ (2553 : 70) ได้ศึกษาความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ โดยรวม และจำแนกตามหมู่บ้าน ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นตอน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกชั้นตอน และระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกหมู่บ้าน ในส่วนของข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ มากที่สุดคือขั้นตอนการสำรวจข้อมูลควรเปิดเผยข้อมูลและสิทธิเกี่ยวกับการรับเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุแก่ประชาชนทั่วไป ขั้นตอนการจัดทำประชาคม ควรตรวจสอบรายชื่อผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติครบถ้วน ก่อนที่จะเสนอต่อที่ประชุมประชาคมท้องถิ่น ขั้นตอนการจัดทำบัญชีรายชื่อควรจัดทำทะเบียนประวัติผู้ที่ได้รับเงินสงเคราะห์ไว้เป็นหลักฐานทุกคน

อภิชัย บวรโมทย์ (2553 : 64-68) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการจัดบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่รับรู้รับทราบ โครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 500 บาท ต่อเดือน และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะรับเงินเบี้ยยังชีพด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้สูงอายุเห็นด้วยในระดับมากต่อการเข้ามามีส่วนร่วมคัดเลือกผู้รับสวัสดิการ และยังเห็นด้วยในระดับมากสำหรับการคัดเลือกผู้รับสวัสดิการว่าสมควร

พิจารณาผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพังก่อนเป็นลำดับแรก ปัญหาในการดำเนินการจัดบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พบว่ากระบวนการในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุยังไม่ทั่วถึง การคัดเลือกผู้สูงอายุเพื่อรับสวัสดิการไม่สามารถกระจายออกไปยังผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติตามระเบียบกำหนดไว้ นอกจากนี้จากการศึกษายังพบปัญหาการเข้าถึงบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุกล่าวคือ ผู้สูงอายุที่ยากจนอยู่ตามลำพังและมีบ้านพักอาศัยอยู่ห่างไกลชุมชนมักจะเข้าไม่ถึงการบริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพ ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมดำเนินการ จัดการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และปัญหาการขาดการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

เฉลิมชัย ประทุมรุ่ง (2553 : 62) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจัดการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ขององค์การบริหารส่วนตำบลประชาพัฒนา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีอายุเกิน 60 ปีขึ้นไป ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลประชาพัฒนา ผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อการจัดการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลประชาพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ขั้นตอน คือขั้นตอนการสำรวจข้อมูล อยู่ในระดับปานกลาง 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการจัดทำบัญชีรายชื่อ และขั้นตอนการจัดทำประชาคม อยู่ในระดับน้อย 1 อันดับ คือ ขั้นตอนการจ่ายเบี้ยยังชีพ และกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นว่า ผู้สูงอายุต่างมีความจำเป็นและเดือดร้อนมากน้อยต่างกัน การพิจารณาคคนที่จำเป็นและเดือดร้อนมากกว่าน่าจะเหมาะสม การสำรวจและประกาศรายชื่อผู้สูงอายุน่าจะตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ได้ว่ามีอายุเกิน 60 ปี ตามเกณฑ์หรือไม่ บัญชีรายชื่อผู้สูงอายุของ อบต.ยังไม่เป็นธรรม ไม่สามารถแยกแยะระหว่างผู้สูงอายุรายเก่าและรายใหม่ได้ชัดเจน และการดำเนินการอย่างเป็นระบบ โปร่งใสตรวจสอบได้และเป็นธรรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจัดการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพทุกขั้นตอน

กรรชิต บรรลุผล (2554 : 51) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเชิงรุกขององค์การบริหารส่วนตำบลคำแมด อำเภอชำสูง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 8 ด้าน คือ ความเพียงพอ ความรวดเร็ว ความโปร่งใส ความครบถ้วน การมีส่วนร่วม การรับรู้ ข่าวสาร เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และสถานที่ให้บริการ ผลการศึกษาพบว่าระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคำแมด อำเภอชำสูง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากและพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยสุด คือ ความโปร่งใส รองลงมาคือ ความครบถ้วน ความรวดเร็ว เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สถานที่ให้บริการ การมีส่วนร่วม และความเพียงพอ และผู้สูงอายุเสนอแนะมากที่สุด คือ ให้ อบต.จัดสรรงบประมาณสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการดำรงชีพในปัจจุบันที่ค่าครองชีพเพิ่มสูงขึ้น

ฐาปนีย์ ญฺญ (2554 : 69) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพของเทศบาล ตำบลเขาพระนอน อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณารายด้านพบว่าผู้สูงอายุพึงพอใจด้านสถานที่มากที่สุด รองลงมา ด้านระเบียบแนวทางปฏิบัติ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริการ และเมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพ พบว่าความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีขนาดแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐพงศ์ วงศ์ศรีจันทร์ (2554 : 52) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการให้บริการการจ่ายเบี้ยยังชีพ ขององค์การบริหารส่วนตำบลภูเงิน อำเภอเสถภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการให้บริการการจ่ายเบี้ยยังชีพ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการขั้นตอนและวิธีการจ่ายเงิน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ รวมถึงเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการให้บริการการจ่ายเบี้ยยังชีพ ผลการศึกษาพบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการให้บริการการจ่ายเบี้ยยังชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการให้บริการการจ่ายเบี้ยยังชีพจำแนกตามหมู่บ้าน พบว่าความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในแต่ละหมู่บ้าน มีระดับความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการการจ่ายเบี้ยยังชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ภาสกร ฐาน โอภาส (2554 : 84) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย และเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีหมู่บ้านแตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโพธิ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับดี 5 ด้าน คือด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านทางเลือกในการปรึกษาหารือ ด้านกำหนดข้อมูลข่าวสารและการเปิดเผย ด้านมาตรฐานของการบริการ และด้านประสิทธิภาพและความคุ้มค่า และระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านความสุภาพและการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และด้านความเข้าใจในการแก้ไขข้อผิดพลาด ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโพธิ์ ที่มีเพศ และหมู่บ้านแตกต่างกัน โดยรวมมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

นิภาศุทธิ ประชาอนุรักษ์ (2555 : 72) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลสระใคร อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจ เปรียบเทียบความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุต่อการบริการ

เบี่ยงชีพผู้สูงอายุต่อการบริการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลสระใคร อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่าระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริการเบี่ยงชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริการเบี่ยงชีพจำแนกตามเพศ หมู่บ้านที่อยู่อาศัย พบว่า โดยรวมเพศไม่แตกต่างกันที่ระดับ 0.05 และหมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกันในเรื่องข้อเสนอแนะ ผู้สูงอายุได้เสนอแนะให้ อบต. ทำการศึกษาเพื่อแบ่งสภาพปัญหาของผู้สูงอายุ เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการช่วยเหลือ หรือให้บริการเรื่องต่าง ๆ และควรศึกษาความต้องการพื้นฐานของผู้สูงอายุ เพื่อให้ทราบแนวทางในการดำเนินงานให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุให้มากขึ้น

พัชรินทร์ กุลกิจ (2555 : 76 - 80) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจัดการเงินสงเคราะห์เบี่ยงชีพของเทศบาลตำบลเมืองไพร อำเภอเสถภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเงินสงเคราะห์เบี่ยงชีพ โดยรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านขั้นตอนการจ่ายเบี่ยงชีพ ด้านขั้นตอนการระงับการจ่ายเบี่ยงชีพ ด้านขั้นตอนการจัดทำบัญชีรายชื่อและประกาศชื่อผู้มีสิทธิรับเบี่ยงชีพ และด้านขั้นตอนการขึ้นทะเบียนเบี่ยงชีพ และความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านขั้นตอนการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจัดการเงินสงเคราะห์เบี่ยงชีพ จำแนกตาม เพศ และขนาดของหมู่บ้าน พบว่าระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุ โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายกับเพศหญิง และกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในหมู่บ้านขนาดเล็กกับขนาดกลางมีระดับความพึงพอใจแตกต่างกัน ในด้านขั้นตอนการประชาสัมพันธ์ ด้านขั้นตอนการขึ้นทะเบียนเบี่ยงชีพ และด้านขั้นตอนการจัดทำทะเบียนรายชื่อและประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี่ยงชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี่ยงชีพผู้สูงอายุในแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านเบี่ยงชีพมีสถานภาพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันและมีความพร้อมในด้านการเงิน การคลังที่แตกต่างกัน